

Březen 2017

Škola ochrany osobních údajů

advokátní kanceláře Balcar, Polanský & Spol. s.r.o.

Nařízení EP a Rady (EU) 2016/679 z 27. dubna 2016, tzv. Všeobecné nařízení o ochraně údajů („Nařízení“) zrušilo směrnici 95/46/ES („Směrnice“), která je nyní transformována do českého právního řádu zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vstoupí v účinnost dnem 25. května 2018, kdy se stane přímo účinným rovněž v České republice a dotkne se všech, kteří osobní údaje zpracovávají, jakož i fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou předmětem zpracování, tedy téměř každého.

Vzhledem k dosud nejvýznamnější legislativní změně evropského rozměru v oblasti ochrany osobních údajů Vám s týdenní frekvencí přinášíme pravidelné informace pro snadnější a efektivnější orientaci v množství povinností, které Nařízení přináší.

Pokud si přejete odebrat Školu osobních údajů přímo do Vaší e-mailové schránky, prosím přihlaste se na adrese office@bapol.cz, popř. na tel. čísle +420 251 009 111.

Lekce 5 z 16

Oprávněný zájem

V textu se dozvíte:

Důležité změny

- Orgány veřejné moci nebudou moci zpracovávat osobní údaje na základě právního základu „oprávněný zájem“ při výkonu jejich působnosti.
- Správci, kteří zpracovávají osobní údaje na základě „oprávněného zájmu“, by měli věnovat náležitou pozornost posouzení, zda práva a svobody subjektů údajů nepřevažují nad oprávněným zájmem, jež zpracováním sleduje správce.

Compliance: Akční plán

Pokud správce zpracovává osobní údaje na právním základě oprávněného zájmu, musí zajistit, aby

- zpracování bylo i po nabytí účinnosti Nařízení prováděno zákonným způsobem (viz Lekce 3 – Zákonnost zpracování a dalšího zpracování) a aby tento právní základ byl relevantní pro dané okolnosti;
- k zajištění prokazatelnosti vedl evidenci o tom, jak se vypořádal s právy a svobodami subjektu údajů, dotčenými správcem při zpracování jejich osobních údajů;
- subjekty údajů byly informovány, že jejich osobní údaje budou zpracované na tomto konkrétním právním základě.

K zvláštnostem právního základu oprávněného zájmu

Nařízení stanoví, že zpracovávání je zákonné pouze tehdy a pouze v tom rozsahu, pokud je splněna alespoň jedna z dále uvedených podmínek. Jednou z nich je rovněž to, pokud zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě.¹

Pro srovnání, aktuální česká právní úprava („Zákon“) uvádí, že správce může rovněž zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života.²

Chráněný zájem správce (uznaný právním řádem, nikoliv pouze jeho subjektivní názor) je tak poměřován ochranou práva na soukromí subjektu údajů (právo na informační sebeurčení) jako garantovaného základního práva a svobody jednotlivce.³ Při kolizi těchto dvou zájmů resp. práv je nezbytné vyhodnotit, zda v konkrétním případě převažuje právo správce (popř. příjemce či jiné dotčené osoby) anebo právo subjektu údajů na ochranu soukromí. Tzn. je nutné zvážit, který zájem má z hlediska práva i společnosti vyšší hodnotu. Evropské soudy i Ústavní soud posuzují tuto otázku v rámci třístupňového testu proporcionality.⁴

Oproti současné právní úpravě je znění Nařízení širší a liší se v následujícím:

- zatímco Zákon legitimizuje zpracování osobních údajů bez souhlasu subjektu údajů účelem *ochrany práv a právem chráněných zájmů* správce nebo třetí strany, Nařízení stanoví, že osobní údaje je možné takto zpracovávat, pokud je to nezbytné pro účely *oprávněných zájmů* správce nebo třetí strany.

Z uvedeného vyplývá, že výjimka z povinnosti disponovat souhlasem subjektu údajů je v Nařízení oproti Zákonu širší a dá se pod ní zahrnout vícero zpracovatelských operací.

Zatímco podle aktuální právní úpravy musí být splněna podmínka zpracování osobních údajů za účelem *ochrany* práv a právem chráněných zájmů (t.j. musí jít vysloveně o záměr chránit práva správce nebo třetí strany), Nařízení takový požadavek nestanoví. Podle Nařízení postačí, pokud se osobní údaje budou zpracovávat pro účely oprávněných zájmů správce nebo třetí strany, bez ochranného prvku.

Nový koncept oprávněného zájmu bude spadat například rovněž zpracování osobních údajů pro účely marketingu či jednorázového vstupu do budovy, tzn. účely, které nemají vysloveně ochranný charakter.

- Nařízení oproti původní právní úpravě ukládá, aby posouzení vyváženosti oprávněného zájmu sledovaného správcem a práv a základních svobod subjektů údajů, do nichž se bude zpracováním osobních údajů zasahovat, bylo prováděno se zvláštním ohledem na nezletilé.⁵

Nařízení tak sleduje zvýšenou míru ochrany práv a základních svobod nezletilých, neboť si jsou méně vědomi rizik, důsledků a dotčených záruk a svých práv, souvisejících se zpracováním osobních údajů. Nařízení ukládá správcům povinnost pečlivě zdokumentovat, jakým způsobem a s jakým výsledkem posoudili vyváženost svého oprávněného zájmu

¹ Článek 6 ods. 1 písm. f) Nařízení

² § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

³ Čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb.; čl. 8 Listiny základních práv Evropské unie; čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

⁴ Tzn.: 1. zda je omezení stanoveno zákonem, 2. zda zásah do práva je nezbytný a odpovídá sledovanému legitimnímu cíli, 3. zda omezení je přiměřené sledovanému legitimnímu cíli. Viz např. nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 321/06 ze dne 18. 12. 2006, náleze pléna Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 4/94 ze dne 12. 10. 1994, aj. Použití uvedeného testu viz např. rozsudek SD EU ze dne 20. 5. 2003, ve spojených věcech C-465/00, C-38/01 a C-139/01, *Österreichischer Rundfunk*; rozsudek SD EU ze dne 9. 11. 2010, ve spojených věcech C-92/09 a C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR a Hartmut Eifert proti Hessensku*.

⁵ Viz Lekce 3

(příp. oprávněného zájmu třetí strany) a práv a základních svobod nezletilého, jež budou zpracováním dotčeny.

Pro posouzení, zda práva a svobody subjektu údajů (nejen nezletilých) nepřevažují nad oprávněnými zájmy správce, je třeba zohlednit přiměřená očekávání subjektů údajů na základě jejich vztahu se správcem. Existence oprávněného zájmu vyžaduje důkladné posouzení včetně posouzení toho, zda subjekt údajů může v okamžiku a v kontextu shromažďování osobních údajů důvodně očekávat, že k zpracování pro uvedený účel může dojít. Zájmy a základní práva subjektu údajů by tak mohly převážit nad zájmy správce zejména tehdy, pokud ke zpracování osobních údajů dochází za okolností, kdy subjekt údajů jejich další zpracování důvodně neočekává.

- Nařízení rovněž specificky stanoví, že na oprávněný zájem se nebudou moci odvolávat orgány veřejné moci při výkonu své působnosti. Pro tento účel bude třeba zvážit použití jiného právního základu.⁶

Oprávněný zájem

Nařízení uvádí příklady, jaké účely zpracování se dají podřadit pod pojem „oprávněný zájem“, následovně:

- zamezení podvodům;
- přímý marketing;
- pokud je správce součástí skupiny podniků nebo instituce přidružené k ústřednímu orgánu, může mít oprávněný zájem na předání osobních údajů v rámci skupiny podniků pro vnitřní administrativní účely, včetně zpracování osobních údajů zákazníků či zaměstnanců;
- zabránění neoprávněnému přístupu k sítím elektronických komunikací a šíření škodlivých kódů a zamezení útokům, jejichž důsledkem je odepření služby („denial of service“), a škodám na počítačových systémech a systémech elektronických komunikací;
- oznámení případných trestných činů nebo hrozeb pro veřejnou bezpečnost správcem a předání dotčených osobních údajů příslušnému orgánu.

Účel zpracování, včetně toho, že je jím oprávněný zájem, by měl být řádně oznámen subjektu údajů před zahájením zpracování (informační povinností se budeme zabývat v samostatné lekci).

Nařízení dále výslovně stanoví⁷, že sdružení a další subjekty zastupující různé kategorie správců nebo zpracovatelů mohou vypracovat kodexy chování pro upřesnění aplikace Nařízení, jako například v souvislosti s oprávněnými zájmy, jež správci nebo zpracovatelé sledují v konkrétních situacích. Správci by si měli ověřit, zda existuje kodex chování, který by se vztahoval na jimi prováděné zpracovatelské operace.

Co dále

Pokud správce zpracovává osobní údaje z titulu oprávněného zájmu, sledovaného jím nebo třetí stranou, měl by zajistit, aby práva a základní svobody subjektů údajů nepřevažovaly nad jeho oprávněnými zájmy, zvláště v případech, kdy subjektem údajů je nezletilý. Dále je nutné zajistit, aby správce byl schopen prokázat, jakým způsobem posoudil vyváženost jím sledovaných oprávněných zájmů a práv a svobod subjektů údajů.

Další informace

Recitály 47 - 50

Články 6 odst. 1 písm. f), 13 odst. 1 písm. d), 14 odst. 2 písm. b), 40 odst. 2 písm. b)

⁶ Např. čl. 6 odst. 1 písm. c) nebo e) Nařízení

⁷ Čl. 40 odst. 2 písm. b) Nařízení

Kontaktní osoba

Pro další informace prosím kontaktujte:

Česká republika:

JUDr. Jaroslav Srb
Advokát

Tel.: +420 220 251 111
Mobil: +420 731 609 510

jaroslav.srb@bapol.cz

Slovensko:

JUDr. Helga Madárová,
CIPP/E

Advokátka | Certified Intl.
Privacy Professional/Europe

Tel.: +421 220 251 311
Mobil: +421 917 092 076

helga.madarova@bapol.sk